

Sociale impact: Ervaringen van deelnemers Samen Renoveren

Impact social : expériences des participants au Renovons Ensemble

28 mei 2021

Doelstelling project / *Objectif*

- **Rénovons Ensemble** (Reno-Lab-C) wil inspelen op:
 - Voorstellen tot renovatieadvies formuleren om tegemoet te komen aan Europese klimaatdoelstellingen / *proposer des modèles de rénovation pour atteindre les objectifs climatiques européens*
 - Verhogen van ‘renovaties’ bij (particuliere) eigenaars die vandaag niet aan renoveren toekomen omwille van verschillende redenen / *Augmentation des "rénovations" chez les propriétaires (privés) qui, aujourd'hui, n'ont pas l'occasion de rénover pour diverses raisons.*
 - Gepersonaliseerde collectieve begeleiding bij renovatie / *un accompagnement collectif personnalisé*

Doelstelling project / *Objectif*

- In eerdere studies vaak aandacht voor ecologische en/of economische meerwaarde, maar eerder beperkte aandacht voor het geheel, namelijk **sociale/maatschappelijke meerwaarde (=impact)** van renovatieprojecten.
- *Les études précédentes se concentrent souvent sur la valeur ajoutée écologique et/ou économique, mais n'accordent qu'une attention plutôt limitée à la totalité, c'est-à-dire à la valeur ajoutée sociale (=impact) des projets de rénovation.*

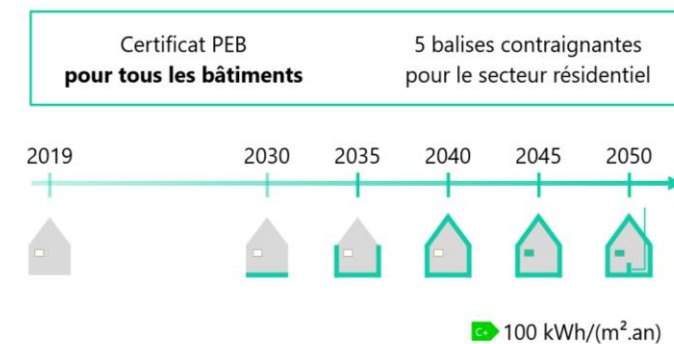
Sociale impact is belangrijk, maar wat begrijpen we hieronder?
L'impact social est important, mais qu'entendons-nous par là ?

- **Sociale (of maatschappelijke) impact:**
 - Verwijst naar de **veranderingen** die optreden in de maatschappij naar aanleiding van een dienst, product, project (een 'interventie') / *les changements qui se produisent dans la société à la suite d'un service, d'un produit ou d'un projet (une "intervention")*
 - Veranderingen kunnen **positief maar ook negatief** zijn
 - Gaat niet alleen over directe of bedoelde veranderingen, maar ook **indirecte of onbedoelde uitkomsten** kunnen zich voordoen / *aussi des résultats indirects ou non intentionnels*
 - **Verschillende niveaus:** individu, organisatie, beleid, brede maatschappij. Impact heeft voor elke stakeholder een andere betekenis / *L'impact a une signification différente pour chaque partie prenante.*
 - Kan zich uiten op **korte alsook op langetermijn** / *Peut se manifester à court et à long terme.*

Impactevaluatie Samen Renoveren: waarom?

Analyse d'impact dans Renovons Ensemble: pourquoi?

- **Klimaatuitdaging RENOLUTION:** een gemiddeld energieprestatieniveau van 100 kWh/m²/jaar voor alle Brusselse woningen in 2050, d.w.z. een gemiddeld verbruik gedeeld door 3 ten opzichte van de huidige situatie
- **Woonkwaliteit & -recht:** 'Toegang tot behoorlijke huisvesting' en 'tot een gezond leefmilieu' = grondrechten zijn die worden gewaarborgd door artikel 23 van de Belgische Grondwet
 - Huisvesting is meer dan 'een dak boven je hoofd', ook een sociale, psychologische, politieke en symbolische functie
 - Huisvesting als vector voor welzijn, emancipatie, persoonlijke ontwikkeling en sociale integratie

Impactevaluatie Samen Renoveren?

Analyse d'impact dans Renovons Ensemble?

- Volgende **onderzoeksvragen** staan centraal:
 - *Wat zijn motivaties/**motivations** bij verschillende deelnemers om in dergelijke project te stappen? Wat zijn de verwachtingen/**les attentes**?
Wat zijn drempels/**les obstacles** ?*
 - *Wat is de meerwaarde /**la valeur ajoutée** van dergelijke projecten? Wat zijn valkuilen / **les pièges**?*
 - *Hoe verloopt samenwerking/ **la coopération** met verschillende betrokkenen? Positieve & negatieve ervaringen bij verschillende stappen van het project ?*
 - *Hoe kunnen we dergelijke aanpak verduurzamen? Wat is hiervoor nodig?
Comment rendre une telle approche durable ? Que faut-il pour cela ?*

Impactevaluatie Samen Renoveren?

Analyse d'impact dans Renovons Ensemble?

- Onder deelnemers begrijpen we **'alle betrokken stakeholders'** / *Par participants, nous entendons "toutes les parties prenantes concernées"*:
 - De gezinnen die een traject volgen bij Bonnevie
 - De medewerkers 'Renovatie Team' Bonnevie
 - Projectmedewerkers Samen Renoveren
 - Externe organisaties, diensten, beleid actief binnen Renovatie in Brussel
 - ...

Impactevaluatie Samen Renoveren?

Analyse d'impact dans Renovons Ensemble?

- **Literatuur/documenten-studie / *analyse des documents et de la littérature***
 - Documenten Samen Renoveren - Bonnevie (vb. jaarverslagen, vergaderverslagen, video opnames etc.)
 - Studie Méthos – Brussel Leefmilieu *‘étude sociologique pour éclairer les acteurs sur les usages des bâtiments performants.’*
 - Studie KBS ‘Renovatie Sociale woningen’
 - Onderzoek RenoSeec
 - International studies, etc.
- Niet ‘onnodig’ op zoek gaan naar data, ook gebruiken wat er al is!

Impactevaluatie Samen Renoveren?

Analyse d'impact dans Renovons Ensemble?

- **Data analyse 2021:**
 - Profielbeschrijving betrokken deelnemers van Bonnevie - Woonscans
 - Individuele interviews met gezinnen (lopende) & team Rénovation Bonnevie (afgerond)
 - Focusgroep projectleiders Reno-Lab-C (zomer '21)
 - Ronde tafelgesprekken / workshops met externen
 - 11 december 2020
 - 4 februari 2021
 - Vandaag 28 mei 2021
- **Eindrapport voorzien nov '21**
- *Egalement étudiant (Mathijs De Bondt - VUB) travaillant sur ce sujet dans le cadre de la thèse de master*

1e aanzet voor aandachtspunten: drempels

- Aandacht voor '**kwetsbaarheid**' bij de eigenaars
 - Multiproblematiek (soms) aanwezig, renovatie vormt dan niet de prioriteit
 - Woning aangekocht uit noodzaak, niet altijd uit wens
- Verschillende drempels, met aantal specifiek voor Brusselse context
 - **Technische drempels:** Gebrek aan technische kennis (vb offerte niet begrijpbaar)
 - **Politiek-economische:** Papiermolen schrikt af, onvoldoende financiële middelen, 'Infraction urbanistique', mogelijke verhoging kadaster
 - **Psycho-sociale drempels:** Gemoedstoestand 'geen zin om te renoveren', gezondheidstoestand en leeftijd moeten het toelaten
- **Wantrouwen in aannemers:** beloftes niet nakomen, half werk
 - 'horror' verhalen uit kenniskring vs. Eigen ervaring
 - Soms ook andere verwachtingen (vaak goedkoopste)
 - Maar wantrouwen ook wederzijds – 'zal ik wel betaald worden'

1^e aanzet voor aandachtspunten: meerwaarde

- **Begeleiding bij elke stap** van renovatietraject is cruciaal
 - Vraag ook naar advies bij aankoop huis – bewoners verrast door toestand van de woning na aankoop
- **Meerwaarde** begeleiding renovatietraject:
 - Ondersteuning in het beslissingsproces (welke materialen, etc)
 - Ondersteuning bij aanspreken en opvolgen van contact met externen
 - Ontwikkelen van een netwerk (organisaties, buurtbewoners, etc)
 - Niet enkel functioneel/ecologisch, maar ook esthetische meerwaarde
 - Zelf een rol spelen, 'dingen doen', geeft voldoening

1^e aanzet voor aandachtspunten: meerwaarde

- **Meerwaarde** ontwikkelde tool Rhizoom:
 - Alles is verzameld op 1 plek + visueel duidelijk
 - Gezinnen voelen zich betrokken in de opmaak
 - Inzicht krijgen in functioneren & onderhouden van een woning (vb. verluchting, onderhoud ketel, etc)
 - Globaal overzicht van woonnoden & wensen
 - Duidelijkheid voor aannemers

1^e aanzet voor aandachtspunten: toekomst

- Ondersteuning **voor, tijdens en na** het renovatieproces
 - Ook zelfredzaamheid stimuleren, anders blijft men afhankelijk van organisatie
- Communicatie & informatie dient aangepast te worden aan de doelgroep
- **Hoge verwachtingen** van trajectbegeleiding
 - Wordt geconfronteerd met meerdere vragen (naast wonen)
 - Verwisselend hen met rol van architect
- **Opleiding** is nodig voor begeleiding van renovatietrajecten
 - Een begeleiding is vaak heel intensief + vraagt kennis van verschillende domeinen
- Niet alleen inzetten op 'energetische' renovatie maar ook op **woonkwaliteit**
 - Met aandacht voor lange termijn visie
- **Rhizoom ook afgestemd** met/op andere actieve 'systemen' binnen BHG
- **Opportunités pour l'entreprise de répondre à plusieurs offres** dans un même quartier et pour un même type de travaux pour réduire certains frais.
 - Oppassen dat 'oude generatie' bedrijven niet uit de digitale boot vallen

work in
progress

Vragen voor het publiek?

- Doel van deze namiddag is om te peilen naar jullie ideeën en visie op het project en de mogelijke linkjes die er zijn met andere initiatieven:
 - Welke ervaringen delen jullie rond de sociale impact van renovatietrajecten?
 - Bedenkingen / toevoegingen / noden rond sociale impact van dergelijke projecten?
 - ‘Impact heeft voor elke stakeholder een andere betekenis’ = wat is impact van Renovons Ensemble voor jullie?

Sociale impact: Ervaringen van deelnemers Samen Renoveren

Impact social : expériences des participants au Renovons Ensemble

Bedankt!

